

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

2. De Rapina.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

donandi animus non fuit, exigere potest, ita etiam famulus stipendii defectum. Excipe, Nisi nobilis, apud quem famulatur, eum sit promoturus, aut si rogatus dominus eum conduxit; tunc conqueri facile non potest de stipendii exiguitate: nam sicut merces, ita & operæ vltionæ vilescunt.

Pœna furto decreta vel ciuilis est in duplum, aut quadruplum; vel criminalis, quæ olim arbitraria erat. Hodie verò lege Carolina ob tertium furtum materiæ notabilis, suspendium inferri solet. Imo iusta potest esse constitutio, vt etiam pro primo furto graui quis suspendatur, maxime si sit sacrilegium. Hinc Claudius Saturninus in criminibus puniendis, septem considerata monet. Causam, personam, locum, tempus, qualitatem, quantitatem, eventum.

CAP. II.

De Rapina.

Rapina est acceptio rei alienæ per vim Nomine rei, intellige non personam; nam raptus mulieris est crimen diuersum à rapina: per vim, id est, violenter, quæ est specialis iniuriâ.

Vis iniusta alia est publicâ, quæ armis, id est, quocumq; eorum, quæ corpori nocere possunt, palam inferitur; item quando dolo malo homo includitur; scemina vel puer stupratur, Iudex in iudicando per vim impeditur.

Rapina à furto specie distinguitur. Ratio, quia rapina continet specie diuersam malitiam à furto. Nam vim alicui inferre in bonis suis, species est realis contumeliæ. Quare fieri potest vt aliquis à persona illustri rem exiguam per vim auferat, & solum

D d

veniali-

venialiter tum peccet in genere furti, mortaliter in genere contumeliæ & è contra.

- 4 Extorquere aliquid per metum iniustum, rapina species est, v. c. quod latro mortis metu intentato accipit; 2. Iniustæ tributorum exactioes. 3. si publici ministri aliquid sibi postulent, quod rogati, ob metum recusare non audent, idque dicitur crimen conclusionis. 4. si alterum cogas ad inæqualem contractum tecum ineundum.

CAP. III.

De Tributis, & Vectigalibus, eorundemque defraudatione.

- 1 **T**ributum est pensio, quæ subditis imponitur Magistratui soluenda, vt dignitatem & curam reipublicæ sustinere possit. Vectigal est, quod proventus in ciuitatē, vel prouinciam inuectis, vel ante soluitur; alias portatorium vocatur. I. omnibus, C. de vectigalibus. A summistis gabella dicitur. Pægium verò dici solet, quòd à transeuntibus soluitur pro pontis conseruatione, viæ custodia.

Tributum (personæ impositum, quod exigere esse deberet, dicitur capitatio) duplex est: Ordinarium, quod certam & communi lege antiquam institutionem cōtinet. Extraordinarium, quod pro superuenientem causam siue necessitatem extraordinariè imperatur, & dici solet collecta, seu talia.

- 2 Ad iustitiam tributi, aut vectigalis tria requiruntur: Legitima imponentis auctoritas: Causa iusta. Modus impositionis, vt secundum cuiusq; facultates fiat.

Cur autem vectigalis & tributi impositio tantum regalia numerari debeat, causa est, quia principes